

RYZYROGRAM WYSYLANY Nr 1230

PRZYJĘTO 16.04.1981
(data, godzina, podpis)

ZASTYFROWANO 16.04.1981
(data, godzina, podpis)
Zolotarewski

Radom, dnia 16.04.1981 r.

Tajne.

Egz. Nr 1.

Handwritten signatures and notes:
1. 16.04.1981
2. 16.04.1981
3. Zolotarewski

Dyżurny
Gabinetu Ministra
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
w Warszawie.

M E L D U N E K

Melduje, że sytuacja polityczno-operacyjna w dniu dzisiejszym kształtowała się następująco:

- w dniu 16.04.1981 r. w godz. 10.00-15.00 odbyło się plenarne posiedzenie MKZ Ziemia Radomska z udziałem przedstawicieli KZ "Solidarność" z poszczególnych zakładów pracy. Porządek dzienny przedstawiał się następująco:

1. Informacja A. Sobieraja o przebiegu obrad KKP w Gdańsku.
2. Informacja v-ce przew. MKZ J. Jerza na temat formy i przebiegu oraz powołanie komisji MKZ na rozmowy z komisją rządową.
3. Omówienie okoliczności i uroczystości 1-go i 3-go Maja.
4. Informacja ze spotkań z I-szym sekretarzem Kuj PZPR i Komendantem Wojewódzkie MO.
5. Sprawy organizacyjne i dyskusja.

A. Sobieraj Przew. MKZ przekazał zebranim ustalenia KKP odnośnie przeprowadzenia wyborów "Solidarności" na szczeblu regionalnym i krajowym. Termin zakończenia wyborów regionalnych upływa 31.05.1981. Nad przebiegiem wyborów będzie czuwać specjalna komisja wyborcza powołana przez KKP /licząca 40 osób/ w skład której wchodzi z tut. MKZ M. Gaulik. W regionach, gdzie istnieje kilka MKZ-tów przedstawiciele ich nie będą dopuszczeni do obrad KKP. Poinformował o wyborze rzecznika prasowego, którym został Onyszkiewicz. Odnośnie renegotjacji porozumień gdańskich, szczecińskich i z Jastrzębia poinformował, że KKP do spraw tych nie wchodzi jako do rzeczy wywalczonych przez

"Solidarność". KKP utworzyła specjalne grupy robocze do rozmów z komisją rządową. A. Sobieraj jest członkiem komisji zajmującej się praworządnością, a domagać się ona będzie:

- zniesienia rozpraw w trybie przyśpieszonym w kolegiach,
- wypłacenia odszkodowań osobom bezpodstawnie zatrzymanym i aresztowanym,
- podporządkowania aresztów śledczych tylko i wyłącznie Ministerstwu Sprawiedliwości,
- przekształcenia ośrodków przystosowanie społecznego w takim stopniu aby nie spełniały one jak dotąd roli zakładu karnego,
- realizacji dekretu odnośnie MD i SB z 1956 r. mówiącego o zakazie używania pałki w pomieszczeniach zamkniętych i samonadach służbowych.

Następną sprawą poruszoną przez A. Sobieraję były rejestracja NSZZ "Solidarność" Rolników Indywidualnych oraz uwolnienie więźniów politycznych. W sprawie rejestracji "Solidarność" Wiejskiej Sobieraj stwierdził, że chłopci mają gnębić cenami na targach, ale ma nadzieję, że to nie są ci z "Solidarność" i dlatego związek ten powinien być zarejestrowany. W sprawie więźniów politycznych - KPN stwierdził, że tak mała grupa nie może obalić tak potężnego ustroju i że rząd nie realizuje czwartego punktu porozumień gdańskich. Odnośnie uchwały Sejmu dotyczącej zawieszenia strajków to zdaniem KKP jest ona nieformalna, godzią w statut i ingeruje w sprawy związkowe. Przez związek uważana jest za nie ważną. A. Sobieraj poinformował, że Polonia Amerykańska wspiera "Solidarność" w postaci dostaw leków za sumę 200 tys dolarów oraz żywności za 30 mln dolarów. Uzyskane ustępstwa w spłatach i nowe kredyty zagraniczne czynione są dla "Solidarność", a nie rządu PRL. Krytycznie ocenił Sobieraj wystąpienie na KKP w-ce Ministra Spraw Zagranicznych nazywając wystąpienie kompromitującym jego i rząd, który reprezentował. Odnośnie 1-go Maja KKP zaleca nieorganizowanie wieców i pochodów na większą skalę, a dzień ten potraktować jako wypoczynek, natomiast dzień 3-go Maja uczcić wieczornicami, meczami, itp.

Z-ca Przewod. MKZ J. Jerz poinformował o stanie przygotowań z komisją rządową na dzień 24.04.1981 r. Poszczególne komisje problemów /u skłach których oprócz "Solidarność" i ekspertów wejdą przedstawiciele różnych organizacji społeczno-politycznych/ przedstawia

postulaty do omówienia i załatwienia. Wyłoniono następujące komisje problemowe:

- komisja do spraw rehabilitacji i wydarzeń w czerwcu 1976 r.
Dążyć będzie do ^{rzeczywistego} przebiegu tych wydarzeń i ustalenia osób winnych naruszenia prawa oraz wyciągnięcia w stosunku do tych osób konsekwencji, uzyskania rekompensaty dla województwa i osób z tytułu poniesionych strat, przejęcia obiektów MO dla społeczeństwa, budowy pomnika symbolu wydarzeń w 1976 r. W skład komisji uchodzą: W. Mizerski, Staszowski, Romaszewski - ekspert, Jagiełło, Kempa, M. Grojewski - ekspert i jako ekspert nieznan z nazwiska prokurator z Olsztyna.
- komisja do spraw rekompensaty ekonomicznej, współdziała z powyższą i zabiegać będzie ponadto o uzyskanie dotacji na niezbędne inwestycje dla Radomia i zwiększenie przydziału żywności. W skład tej komisji weszli: Korwaa, Leśniewski, oraz mają być zaproszeni przedstawiciele z KW i KM PZPR.
- komisja do spraw praworzędności zajmie się badaniem praworzędności ^{dotyczy} MO i ukeranie winnych jej nie przestrzegania. W skład komisji uchodzą: W. Jarocki, M. Grojewski - ekspert, sędzia Kempa, przedstawiciel "Solidarności" z Sądu Wojewódzkiego i M. Jagiełło.
- komisja do spraw nadużyć gospodarczych. Wspólnie z NIK zajmie się sprawami nadużyć, przekazania społeczeństwu willi w Osieczku. W skład komisji weszli: Kawęcki, przedstawiciel PTEŚ FOP Warka, Zakładów Drzewnych z Pionek, członkowie "Solidarności" z wymienionych zakładów.
- komisja do spraw bieżących. Przedstawi postulaty zwolnionych w wydarzeniach czerwcowych oraz weryfikacji naczelników gmin.
- komisja merytoryczna: czuwać będzie nad całym przebiegiem rozmów. W skład komisji weszli E. Chojnowski, M. Grojewski, J. Jarzeński, Jędrzejewski, B. Kawęcki /sekretarz komisji/, prof. Kłopotowski /przewodniczący komisji/, Z. Podkowiński, I. Rejczak, A. Sobieraj,

R. Staszowski, M. Szymański, P. Turlejski.

J. Jerz zakomunikował, że rozmowy odbywać się będą w obecności całego MKZ, a wyniki podlegać będą zatwierdzeniu na plenarnym posiedzeniu. Główne partie rozmów transmitowane będą na zewnątrz przez głośniki.

Odnosnie obchodów 1-go Maja A. Sobieraj stwierdził, że "Solidarność" nie będzie organizować pochodów, natomiast pozostawia decyzję KZ-tom jak one te u siebie zorganizują. Przedstawiciel "Solidarności" z Pionek w tym punkcie poinformował, że tamtejsza "Solidarność" 30 kwietnia organizuje uroczystą akademię 1-majową. Odnosnie 3-go Maja A. Sobieraj zalecił, że w zakładach pracy należy odczytać pełny tekst Konstytucji 3-go Maja. W tym dniu w kościele garnizonowym zostanie zorganizowana uroczysta msza święta na którą ma być poproszona miejscowa jednostka lotnicza. Przedstawiciel "Solidarności" z Wierzbicy zgłosił wniosek, aby MKZ nie ingerował odnośnie uczestnictwa i organizacji pochodów 1-majowych organizowanych nie przez "Solidarność". Postulat został przyjęty. Odnosnie odbytych spotkań z I-szym Sekretarzem KW PZPR i komendantem Wojewódzkim MO A. Sobieraj poinformował o omawianych problemach i stwierdził, że jego zdaniem odnosi one pożądany skutek, ponieważ znaleziono płaszczyznę porozumienia pomiędzy "Solidarnością", KW PZPR i KWMO.

Natomiast J. Jerz poinformował, że w trakcie rozmów z v-ce Wojewodą Jędrzejewskim nie osiągnięto spodziewanych rezultatów w sprawie pozwolenia na budowę pomnika. Problem ten będzie podniesiony podczas rozmów z komisją rządową.

W dyskusji na uwagę zasługuje wystąpienie przedstawiciela "Solidarności" Smala z Pionek, który stwierdził, że z dniem 1-go Maja zostanie wstrzymana produkcja sztucznej skóry /brak surowców/. W związku z tym 500 osób z tego zakładu ma być zwolnionych. Brak produkcji sztucznej skóry jego zdaniem wpłynie na zakłócenie produkcji w "Radokórze".

Z informacji operacyjnych wynika, że tut. MKZ w dniu dzisiejszym w godzinach popołudniowych /po godz. 16-tej/ ma odbyć spotkanie z przedstawicielami WRN, MRN, KW PZPR, Ligi Kobiet, SD, GUS i przedstawicielami innych organizacji celem omówienia problemu rekompensaty ekonomicznej dla województwa radomskiego

110

za wydarzenia w czerwcu 1976 r.

Ustalono, na tym spotkaniu, że jego wyniki mają spracyzować postulaty wobec komisji rządowej.

- w dniu 16.08.81 r. w godz. popołudniowych MKZ Mazowsze poinformował tut. MKZ z prośbą o rozpowszechnienie informacji, że w dniu dzisiejszym o godz. 9.40 80 osób z NSZZ Rolników Indywidualnych rozpoczęło strajk okupacyjny w gmachu Miejskiego i Gminnego Komitetu ZSL w Inowrocławiu. 20 rolników spośród strajkujących proklamowało strajk głodowy. W wydanym oświadczeniu Miejszygminny Komitet Strajkowy zarządził przyjazd do Bydgoszczy Komisji Rządowej celem zawarcia porozumienia. Wśród strajkujących znajduje się grupa która przyjechała z okupowanego gmachu ZSL w Bydgoszczy.

- w dniu 15.04.1981 r. /godz. 19.30/ w miejscowości Przysucha 80 osób nie chciało opuścić sklepu mięsnego domagając się sprzedaży mięsa i wędlin na bony. Celem usunięcia klientów ze sklepu do miejscowego komisariatu zwróciła się sklepowa oraz v-ce przez miejscowego GS. Milicja odmówiła interwencji, ponieważ zachowanie się kupujących było prawidłowe, a na zakup mięsa i wędlin oczekiwali oni od godz. 10.00. Wyłoniona delegacja spośród kupujących interweniowała o przeciężenie sprzedaży u n-ka Miasta i v-ce prezesa GS. Ponieważ interwencje nie odniosły skutku zwrócono się do v-ce Wojewody Radomskiego i do szefa miejscowej prokuratury. Na skutek interwencji v-ce Wojewody, Kierownika Komisariatu i szefa prokuratury przedłużono sprzedaż do chwili załatwienia wszystkich klientów.

- w dniu dzisiejszym organ prasowy KW PZPR "Słowo Ludu" zamieścił list otwarty MKZ Ziemia Radomska do organizacji społecznych, zawodowych, gospodarczych, ekonomicznych, kulturalnych, do mieszkańców województwa radomskiego. Cytujemy fragment tegoż listu dot. budowy gmachu KUMD "ponownym dowodem uręcz piętnowania potrzeb społecznych jest wznoszony kompleks gmachów KUMD przy ul. Dalekiej. I oto w tym okresie, gdy radomianom marzą się stworzenie znośnych warunków do leczenia, dom kultury, dworce PKP i PKS, szkoły, przedszkola, kościoły, domy spokojnej starości, hotel, kompleks sportowej

MM

- 6 -

rekreacji i choć jedna łaźnia miejska z prawdziwego zdarzenia. Nie jesteśmy przeciwno tworzeniu dobrych warunków pracy Milicji Obywatelskiej, ale przeklinamy odwracanie hierarchii potrzeb społecznych. Po prostu pragniemy autentycznej odnowy i socjalizmu o ludzkim obliczu. Od tego nie ma odrotu. Niechaj twardogłowi to sobie uświadcą."

- w dniu dzisiejszym członek KSS KOR Zbigniew Romaszewski w rozmowie z członkami MKZ /po zakończonym zebraniu/ zarzucił im, że idą na zbyt dużą współpracę z władzami wojewódzkimi oraz że wykazują dużą ugodowość. Z jego zachowania wynika, że będzie on podejmował takie działania, aby proces ukłedania współpracy "Solidarności" z miejscowymi władzami polityczno-administracyjnymi zachamować. Wymieniony przywiązał z terenu Warszawy celem kolportażu około 1000 egz. "Robotnika", 20 egz. "Solidarności", 275 sztuk plakatów o charakterze politycznym, przedstawiających:

- a/ portret Piłsudskiego,
- b/ "zwolnić politycznych",
- c/ mapę Polski z ustawionym na jej tle rusztowaniem z napisem "Uwaga Remont Obcym Wstęp Uzbroniony".

Część tej literatury zostanie operacyjnie przejęta.

Innych wydarzeń mających wpływ na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie województwa w dniu dzisiejszym nie notowano.

Oprac.: w 3 egz.
Egz. Nr 1 - K-t Woj.
Egz. Nr 2 - Z-ca d/s SB
Egz. Nr 3 - N-k Wydz. III A
Oprac.: WS/AZ

Komendant Wojewódzki MO
w Radomiu
z up.
ppk mgr J. Świątek
I-szy Sekretarz KZ PZPR
KWMO.